

L'Estat Català ★

PUBLICACIÓ DE ORIENTACIÓ NACIONAL

Direcció: FRANCESC MACIÀ, Diputat

Redacció y Administració:

FEDERACIÓ DEMOCRÀTICA NACIONALISTA

Sant Honorat, 7, pral.

Sobres la unió de tots els patriotes

Ara ja no ens queixem. La duresa de les lluites per la Pàtria i sobre tot per aquelles lluites en les que s'hi va per aplanar el camí, per evitar l'obstacle que entorpeix l'acció nacionalista; ens ha occit les mans —tremoloses altre temps— i ha deixat en la nostra ànima una epidermis sobreposada, a prova dels més durs atacs a la nostra sensibilitat patriòtica.

Per això, l'haver de respondre al nostre confrare "La Publicitat", confesem que'ns sap greu, però que ho devem fer-ho i fe-ho clarament, concretament i sense autismes, perquè hi ha en el fons d'aquesta ditxosa qüestió del front únic nacionalista l'amor feru l'amor invariable, l'amor fidel a la Causa alliberadora de Catalunya.

L'amor a Catalunya, que significa en aquesta qüestió la unió de tots els catalanistes, inspirà aquells editors de la nostra germana publicació "La Tralla". L'amor a Catalunya feu que s'interessés prop del senyor Macià una vista al senyor Rovira i Virgili, en la que s'exposés al dit senyor l'anhel viu dels elements puritans del nostre moviment nacional perquè es dugué a cap, definitiva i definitiva, el front únic.

L'amor a Catalunya ha presidit "sempre" totes les actuacions dels elements radicals del nacionalisme. No és l'amor a Catalunya el que fa escriure unes ratlles com les encapçalades "Fronts i eleccions" en les planes de "La Publicitat".

No és la ploma germana d'ideal que escriu una reconvençió, és el glavi que fereix de trasantó; no és la lleal amistat ni és l'apreciació sincera, és el desig d'ocir, de fer desaparèixer, d'esclafar.

Però aquesta amor que esmentem ens segella els llavis i l'enemic comú ens fa callar veritats doloroses.

Però sí que devem aclarir els conceptes que "La Publicitat" publica. Els nacionalistes radicals no van demanar la formació del front únic nacionalista a base d'una aliança electoral. Que es repass: els números 15 i 16 de "La Tralla" i el patriota llegidor no hi trobarà ni una paraula que faci al·lusió a qüestions electorals.

Si precisament la nostra queixa, inserida en el darrer número de L'ESTAT CATALÀ, era suggerida per la temença—per part nostra—de fer el front únic en vigílies d'eleccions.

El senyor conseller d'Acció Catalana, que va fer aquestes declara-

cions al reporter de "La Publicitat" o ens va confondre per altres o bé li suggerí la patriòtica idea de fer perdre l'ascendent nostre sobre el públic nacionalista, fent-nos passar per electors y neòfits.

Aquesta és la lleialtat que Acció Catalana "ha tractat sempre a tots els nacionalistes".

Altri aclaració. L'esmentat i inconegut senyor conseller d'Acció Catalana declara que es donà una estructuració a la mateixa per a pendre que qualsevol altre sector aquella organització.

Ço que vol dir que no s'acceptava altra tasca de conjunt que no fos supeditada al Consell Central d'Acció Catalana. Així és fàcil de com-que fos possible el front dintre del Nacionalisme Català podia també aspirar a n'aquesta direcció.

I l'únic sector que per dret haguera pogut assumir-la era la Unió Catalanista en ordre d'antiguitat de presa de principis, de sacrifici.

Així va respondre a uns comissionats d'Acció Catalana el nostre distingidíssim amic i preclar patriota En Manuel Folguera i Duran, quan es sol·licità la seva adhesió.

Els elements directius d'Acció Catalana bé devien comprendre que la mateixa resultava ben lluny de

agabellar totes les voluntats en la tasca de reivindicació nacional, quan des del seu setmanari s'hi publicaven articles referents al front únic i en els que s'hi planejava les bases d'una possible intel·ligència de patriotes.

També diu que Acció Catalana té qüestions de força importància per a dedicar l'atenció en aquest afer. Es molt possible, que, donades les altes condicions personals dels directors d'aquell organisme, tinguin de dedicar l'atenció llur en afers quasi sobrenaturals i no en l'ínfima i vulgar tasca de juntar els catalans contra l'enemic comú.

I res més. Hem fet aquestes aclaricions perquè jutgi el públic nacionalista; perquè estem sobradament convençuts fins on els elements directius d'Acció Catalana arribaran en les futures i definitives batalles per la llibertat nacional.

Els serveis públics espanyols a Catalunya.

El diari "A B C", de Madrid, demanava l'altre dia a "La Veu" i a En Cambó que diguessin que no era veritat que Catalunya pagués a Espanya una contribució de 380 milions de pessetes, resultant dels 400 que forçosament ha de pagar Catalunya menys els 20 milions, valor del cost de determinats serveis que Espanya presta a Catalunya.

Però, millor informats, resulta que els 400 milions de pessetes no és pas la quantitat aproximada que Catalunya forçosament ha de pagar. Hi ha aquí una errada. La xifra gairebé exacta que actualment Espanya cobra de Catalunya, és de 500 milions de pessetes. La xifra

donada anteriorment corresponia a dos anys enrera. Més amb els augmentos i els nous impostos el que paguem als espanyols puja a 500 milions, sense comptar les propines als empleats, també obligades, forçoses.

Altrament, aquesta quantitat de 500 milions és la xifra aproximada, o sigui, deu milions més o menys, puix nosaltres no tenim pas els llibres a mà, com els pot tenir "A B C" per a fer el compte just. En canvi, tenim davant dels ulls els serveis que els espanyols rendeixen a Catalunya, els quals serveis valorats en 20 milions de pessetes anyals, resulta una xifra més que excessiva.

A veure. Quin és el servei que veritablement Catalunya reb d'Espanya? El català, separatista o no, que vulgui respondre sincerament a aquesta pregunta haurà de donar-la negativament.

Fora de Correus, que és un servei que marxa mitjanament, tots els demés, quan no són inutilitzables resulten inservibles.

O, si no, fem una revisió. Comencem per l'exterior. Què representa en el món l'espanyol, el súbdit espanyol? Els que han viatjat, saben prou bé que han d'anar proveïts d'altres llengües que l'espanyola per a fer-se entendre. Saben, també, que en ordre de consideracions després del súbdit anglès, alemany, francès, italià, holandès, japonès i etc., etc., vé l'espanyol. Pel món el súbdit espanyol vé a ésser una mena de turc, d'armeni o de marroquí. Quan val aquest servei?

Vegem el règim interior i per no deixar cap dels principals serveis, comptem els depenents de cada un dels ministeris.

Gràcia i Justícia. Sobre la valor de l'administració de justícia, les plomes espanyoles n'han dit coses tan sabroses que res hi hem d'afegir nosaltres, sots el punt de vista de la moralitat.

Però els catalans amb la justícia que ens serveixen els espanyols, hi tenim una qüestió transcendental. El fet de que l'administració de justícia es faci en una llengua que no és la nostra, que és la llengua del nostre vencedor.

L'administració de justícia cons-

titueix, doncs, un servei o una veuació?

Treball. Un ministeri de Treball que durant tants mesos ha deixat que el dèspota d'En Martínez Anido fes de les seves, deixant la regularització del treball a bandes d'assasins i l'esperit jurídic no aparegués enlloc i la legislació sigués lletra morta, no serà, evidentment, prestació d'un servei, sinó el desordre en el nostre treball.

Foment. Els serveis que presta la Direcció d'Agricultura, Mines i Ports val ben poques pessetes. Què fa Espanya per Catalunya? Fora de les estacions de Vilafranca i Reus, tot lo demés encara no val dues pessetes.

Si hem d'esperar que els serveis espanyols ens diguin quina és la riquesa del subsol de Catalunya, els catalans que tinguin vocació de minaires ja poden esperar asseguts.

I dels boscos? Quina valor té la actuació del servei forestal?

La Direcció de carreteres, camins i canals més valdria que no existís. Les carreteres constitueixen un segon tribut grandios. El carro que passa per una carretera espanyola sap que necessita el triple de força que transcorreguent per una carretera de la Mancomunitat.

El principal canal de Catalunya, el d'Urgell, és fet amb nostres diners.

El port de Barcelona és el més car del món.

Governació: Policia, guàrdia civil... Passem.

Es vol una cosa més desgraciada que la Sanitat? Quin servei, sinó és el de cors, tenen els espanyols a Catalunya?

Els telegrams, molts ho saben per experiència, solen anar més a poc a poc que el tren.

Marina. De què i per a què ens serveix a nosaltres la Marina espanyola?

Guerra. Ens treu la joventut de les escoles, de les fàbriques, dels obradors i del camp. Per a servir a qui? Per a servir a què?

Per a tenir-nos invadits.

Estat. Els diplomàtics espanyols serveixen per a preparar tractats com els de fa poc concertats amb Anglaterra i França, és a dir, per a enrunar les nostres indústries.

L'ESTAT CATALÀ

Els cònsols no són pas agents comercials, sinó una espècie de funcionaris amb aranzel.

Finances.—Els personatges de Duanes es podria definir dient, que són uns individus que cobren dues centes pessetes de sou i en paguen cinc centes de lloguer de pis.

Els investigadors, inspectors, i etc., etc., una mena de titulars legals de "chantage".

Les contribucions i altres imposicions, veritables arbitrarietats.

Instrucció pública. La dolor del pare que ha de portar el seu nin a l'escola, en la qual l'enteniment s'ha de desenrotllar en la llengua de l'enemic, és un servei, o una humiliació?

Una instrucció superior incomparablement més baixa a la de qualsevol nació europea, és un servei o una estafada?

En l'atricle que criticava "A B C" posavem 20 milions pels serveis que Espanya presta a Catalunya, pensant tirar llarg. L'anàlisi demostra que efectivament aquests 20 milions constitueixen una xifra excessiva.

Si l'Estat espanyol sigués una empresa particular, a la qual se li poguessin demanar danys i perjudicis, aquests serien deu vegades més que els 500 milions de pessetes que anyalment paguem.

Per un català, digui el què vulgui "A B C", el pitjor dels negocis que té i pot tenir entre mans, és el de ésser súbdit espanyol.

No compris cap diari de Madrid. Si vols sapiguer el que passa a Europa llegeix periòdics anglesos, alemanys, francesos, italians, però mai espanyols.

Espanya és un país que mai sap quina hora marca el rellotge d'Europa.

Envers l'Estat Català

Per a arribar al acoblament de totes les forces catalanes amb l'objecte de reconquerir la vida lliure de nos-

tra nacionalitat, és indispensable la federació de tots els nuclis organitzats, en un front únic, que respectant l'ideari i l'acció de tots ells, fixi un objectiu ben determinat que comprengui pura i exclusivament l'ideal que'ls agermani, ideal que no pot ésser de cap manera circumstancial, sinó que tingui totes les característiques d'un fi definitiu. Si, per exemple, es constituís aquesta avinença per a fins electorals, com tindria un caràcter purament transitori, no reuniria les condicions precises que deu reunir un front declinat a la reconquesta de nostra llibertat nacional i ademés tampoc en ell hi podrien cabre tots els enamorats de la independència, perquè són molts els que no creuen en la eficàcia de les lluites electorals.

Sols la idea de l'Estat Català, pot ésser la bandera que aixoplugui en un front únic a tots els partidaris de nostra independència, doncs, és de tot punt evident, que'l sol fet de desitjar la llibertat de Catalunya, implica l'admissió de la idea de constituir-la en Estat, i per tan ningú dels que en bona fé són veritables nacionalistes, pot rebutjar aquella aspiració, qualsevol que sia sa manera de pensar en tots els altres problemes que estimulen l'activitat humana.

A més d'aquest ideal, crec que en altre punt, pot haver-hi coincidència entre tots els cridats a la formació del front únic nacionalista, i és en la forma de govern que ha de donar-se al Estat, doncs ningú dubta que la indiferència en aquest punt pot existir entre els partidaris de solucions autonomistes, però entre els que aspiren a la plena llibertat, hem de proclamar ben alt i ben clar que la única forma de govern possible a Catalunya és la republicana, doncs ni per esperit tradicional pot sommar-se en una monarquia catalana, que quedà soterrada per sempre més sota les voltes del castell de Xàtiva.

Sentat com objectiu comú, la constitució del Estat Català en forma de República, crec pot ésser aviat una realitat la constitució d'un front únic nacionalista, dedicat preferentment a

portar a la pràctica aquest ideal, podent cooperar a sa formació tots els criteris presents i futurs, perquè tots els que veritablement desitgin la llibertat nacional, com existiran i actuaran d'una manera natural i corrent dintre la esperada República Catalana, poden existir i actuar lliurement dintre el front únic lluitador incansable per l'Estat Català.

Els qui no caben en aquest front, són el qui encara confien en çò que'n diuen solucions harmòniques, car per més que també assegurin que volen un Estat Català, com çò que ells desitgen, és una ficció que visqui sota la tutela d'Espanya, seria un perill admetre'ls entre nosaltres, perquè estan tan inclinats a admetre les engrunes espanyoles, que de qualsevol cosa en dirien una concessió del Estat Català i dividirien el front únic, com per més que s'excusi En Cambó, van trossejar la Solidaritat, amb la promesa d'una llei d'administració local, que En Maura va presentar sabent que no passaria de projecte, i sols amb l'idea d'enganyar al líder de la "Lliga Regionalista".

I ademés perquè ja'ns han dit ben clar, que passi lo que passi, no volen arribar a la plena sobirania de la Nació Catalana.

Treu-te els enemics de l'ànima. El primer és la prudència; el segon, la manca de fe absoluta en la victòria.

Per al "A B C" i per als altres.

L'"A B C" vé fent a l'ESTAT CATALA una publicitat que no sabem com pagar-li. Per si el satisfà, li donarem una petita lliçó sobre l'actualitat de Catalunya. Heu-se'l aquí:

"A B C" no veu a Catalunya més que separatistes, des de la Lliga a l'ESTAT CATALA. Nosaltres, de la Lliga a l'"A B C" no veiem més

que espanyols. "A B C" està tip de repetir "hermanos o extranjeros". Nosaltres ja ho tenim dit: estrangers i enemics. Si la Lliga no contesta, és que deu sentir-se "hermana"... de l'"A B C".

La Lliga, estimat confrare madrileny, és un partit d'interessos, i com a tal, sempre que vagin mal dades es posarà al costat de l'orde. És conservadora, per dir-ho en una paraula, conservadora com l'"A B C". Per això està tocant a l'"A B C" i molt lluny de nosaltres, homes d'ideals, disposats a sostenir-los on sigui i com sigui.

Per això fa mal fet l'"A B C" quan ens explica que Catalunya econòmicament treu partit d'ésser espanyola. Tant ens fa! Encara que totes les fàbriques de Catalunya haguessin de plegar, nosaltres seriem tant nacionalistes com ara. Canviariem sense vacil·lar les nostres fàbriques per la llibertat; que amb la llibertat no ens mancaria treball i pà.

Quant a que la llibertat espanyola arriba fins a tolerar-nos la campanya que fem, no volem discutir-ho. Aquesta campanya és la primera ofensiva de l'ESTAT CATALÀ constituït contra l'Estat espanyol. No serà la coacció espanyola el que la parará.

Ni el "chantage" policíac de l'"A B C" tampoc.

Lletres obreres

Benvolgut amic A.: Ja coneixes l'escena: bistró de càl Joanet, a l'hora del àpet. La saleta plena i la nostra taula ocupada pels de sempre. Enllestits sota i cavall, abans de començar a fer els honors al rei, s'inicia el comentari a les noves del dia. Lo de noves és a dir: Espanya és eternament continuació, però n'occontinüació ascendet, persistència enlairada i progressiva.

No hi ha res de nou sota el sol; mai s'haurà escrit major veritat aplicable al país de l'"A B C". La cançó de sempre, la cançó de l'enfadós. Lo que diu En Romanones; les declaracions d'En Garcia; les opinions d'En Sánchez; els determinats elements

dalerosos d'estrelles; la fatalitat... és una calamitat; els desastres persistents del país de les aventures del català Ali-Bey: la rifada nacional...; i quan la silenciosa Intrusa s'emporta del bracet a càl Pistras an En García, En Sánchez, En López, En Gutiérrez, una successió interminable d'hereus Gutiérrez, López, Sánchez, García, va que els seus llocs no restin mai vagants i que la infeliç memòria de tan calamitosos personatges no s'esborri i sia dignament superada.

Ve't açí el tema enutjós de la conversa, quan ja fadigat d'escoltar tantes nicieses hi tingut l'audàcia de llegir la teva darrera lletra recomanant l'ús de la nostra amada llengua en els nostres afers sociataris. Excuso dir-te que el meu acte obeïa meditatament i alhora al intent de proselitisme tant com al desig d'abandonar la discussió de qüestions estrangeres que ens afecten ben poc i que tenen ben escassa transcendència.

Haig de confessar-te que no esperava una tan falaguera i gairebé m'atreviria a dir-te unànime adhesió. El català comença a adquirir personalitat d'idioma oficial entre la nostra gent. Hem avençat molt en aqueix aspecte; ja no's bromeja com abans; quan se parla dels drets del català, se discuteix amb seriositat i amb passió, si vols, però "el llamp de redeu" i els versets afemellats i carrinclons de la farsa russinyolesca no's mostren pas de repertori.

Estem, doncs, en un bell període per a accomplir el nostre primordial deure patriòtic. El teu pla, exposat en la darrera lletra que has tingut la benevolença d'adreçar-me, l'accepto íntegrament i amb mi altres companys; procurarem que'l cercle d'adherits s'eixampli i s'engrandeixi com una magnífica sardana.

Però és indispensable ampliar-lo ben senzillament. Cal ensinistrar als nostres companys a valer-se del nostre idioma en l'escriptura, és precis ensenyar-los-el a escriure.

Precisament adés m'hi enterat de la tasca moralitzadora i educativa que's proporsen emprendre els nostres organismes directius sindicals. El nostre ajust desinteressat no deu mancar-los en aqueix aspecte. No tot devem esperar-ho de la tasca pedagògica de la Protectora envers els nos-

tres infants. No podria aqueixa noble i patriòtica institució esmerçar uns petits esforços a favor dels majors d'edat? Uns cursets breus, senzills, clars d'ortografia catalana en varis o en tots els sindicats obrers, serien tan esplèndidament profitosos per a la nostra Pàtria, com una sembrada de blat en camp assaonat pel cuidadós pagès. Fa?

Salut.

B.

COMENTARIS

ACLARICIONS

Cal planejar amb franquesa i amb tota sinceritat la nostra aclarició davant les paraules que, per veu de "La Publicitat", suara deia, amb veritable desconexió de la realitat, un dels consellers d'"Acció Catalana". Convé aclarir ço que informa essencialment la nostra manera d'apreciar el problema nacional de Catalunya, per a evitar confusionismes, un dia de bona fé, altre qui sap si en fins particulars.

Els nacionalistes aplegats a l'entorn de L'ESTAT CATALÀ, tot i mantenint la concepció política de Catalunya, segons els resultats de les concepcions particulars de cada u, afirmem, pel sol fet de voler oposar una força en constitució a una altra constituïda, per a obtenir la finalitat de la nostra independència nacional, el nostre separatisme "a priori".

D'aquesta afirmació hom pot deduir que el credo que informa la nostra doctrina nacional no és ni serà el del col·laboracionista; contra aquests nosaltres farem també el front únic, car per nosaltres són més francament espanyols ells que els de naixença, la nostra ofensiva anirà des de l'afirmador d'una Espanya gran, fins el que, arrapat a la dissort ètnica dels conceptes polítics mateixos de tots els espanyols, s'oposi a la nostra llibertat, des de la Lliga Regionalista, no per dretista ni esquerrana, sinó per espanyola i regionalista, fins el verciutadà d'Espanya que, convenient amb les fórmules usals de la po-

DIVISA

Sigui només de guerra el nostre crit
i el nostre cor s'encengui amb la senyera:
l'estel ens porti de dia i de nit
—el que reculi no trobi dreuera.

I arrengrerats com legions en neguit:
ara és l'amada qui viu presonera!

lítica d'aquesta nació, s'oposi en franca lluita a les nostres aspiracions.

L'Estat Català, del qual aquest periòdic en serà veritable ressò, no és un partit polític, no aspira a trobar fórmules de convivència amb els nuclis constituïts de nacionalistes per a una lluita electoral, l'Estat Català cercarà aquesta convivència sobre un punt únic i bàsic de tots els nacionalistes que acceptin una sola condició, una fórmula general per a tots, la llibertat nacional de Catalunya sense limitacions que minvin el seu dret a viure com qualsevol altre estat mundial. L'Estat Català no desitja altra cosa que ésser la federació nacional de tots els catalans, de conformitat amb aquestes condicions bàsiques, fonamentals, per a desenrotllar una política general de nació esclava enfront d'una altra usurpadora, per a aconseguir l'implantació d'un govern representatiu de Catalunya, de grat o per força, enfront d'un altre govern policíac. Totes aquestes aclaricions responen al fet de que nosaltres no volem passar als ulls dels nacionalistes, com pertorbadors de cap acció d'intensificació del moviment de llibertat nacional a que aspirem conjuntament, sia obra de dretes o esquerres, car la constitució política de Catalunya prou que es resoldrà i més creant ja l'organisme apropiat a rebre-la, la Catalunya lliure.

Cap insídia, cap amenaça pot sortir dels nostres llavis pels nacionalistes catalans que, amb igual idealitat que la nostra, treballin per Catalunya, més sí sobre aquells que amb conxorxa amb els element espanyols o espanyolitzats actuin, més sí sobre aquells que atents a

llurs oportunitats polítiques el dia de demà deixessin de banda ço essencial que avui informa el punt capdal del seu programa. L'apòstata sols mereix el despreci, l'escopinada al rostre.

Tinguin, doncs, els companys d'Acció Catalana, i amb ells tots aquells que poguessin dubtar dels fins a que nosaltres dirigirem el nostre esforç, una prova sincera de que nosaltres no aspirem a una competència política i, molt menys, per lo tant, a "esmussar en un front únic electoral" una obra que respon a un concepte general i franca del servei dels grups polítics.

Cal esvair també els dubtes de que nosaltres no ens volguérem sumar a un moviment per a aquest "front únic". Si a una conjunció nacionalista ens havíem de sumar, que fos representativa del nacionalisme radical, tenint, per tant, el dret imminent que té tot iniciador, tot responent d'una idea amb tota sa puresa, fa temps que esmerçaríem les nostres activitats en la llar venerable de la Unió Catalana, vera representació de la puresa del nacionalisme català.

Discrepàncies polítiques o bé el desig de col·laborar a l'obra de partits polítics, ja sien d'esquerra o de dreta, podran haver destriat llurs forces i, per al necessari aplec d'aquestes, era precis la superació de l'obra d'ahir, per l'obra d'avui, que la perfecció o llur apropament és filla de la renovació constant, emmotllant els orgues a les necessitats, desig a que nosaltres aspirem, obrint francament les portes de bat a bat a tot català que senti i pensi com nosaltres, sense fer-li abjurar cap de ses idees particulars, molt al contrari, desitjant que parellament el seu nacionalisme

afirmi la seva individualitat política i maldant per a que pertanyi a un dels múltiples sectors en que es matitza el nostre moviment lliberador.

Creiem necessari que així es faci per a que en la convivència mútua de tots, sapiguem, planerament, després de l'afirmació nacional, com la vol la Catalunya de demà, és preferible això a tots els grups híbrids i propicis a les dissidències que'l planteig de certs afers puguin conduir, car així si es maleja una actuació serà la d'un sector, més no la d'una obra que començava a fer goig als ulls, com hem vist diverses vegades.

Després, si "Acció Catalana" "ha estructurat un front nacionalista", afirmem que no podrà ésser únic, car hi han qüestions que altres nacionalistes no voldran oblidar, que voldran treballar pel seu compte. Nosaltres, per damunt de les petites incidències a que està subjecte un partit voldríem una superació de l'obra d'aquests creant-ne l'organisme apropiat i fixant els límits del nostre comú col·laboracionisme, que bé podria ésser l'Estat Català.

Comptem també que en la "Conferència Nacional Catalana", qui sap si per un malentès general, fou rebutjada la proposició de crear aquest organisme, tasca la qual nosaltres ens hem emprès, no desitjant altra cosa que desfer equívocs.

Això, més que altra cosa, ens allunyà de vosaltres. Havíeu sortit gairebé tots de la "Lliga Regionalista" convocaveu la Conferència amb nom d'uns principis sostinguts per En Prat de la Ribera, el qual nosaltres ja havíem rebutjat per llur concepció d'una Espanya Gran, el rezel era justificat;

avui vosaltres per veu d'En Rovira i Virgili els heu esvait en vostre aplec comarcal suara celebrat a Tarragona, declarant-lo passat de moda.

"Acció Catalana", com tots els altres agrupaments, amb clara visió de la realitat no pensaran pas que ells sols puguin encarnar tot el moviment nacionalista de Catalunya. Els aplegats avui al redòs de l'Estat Català, pertanyents qui a un nucli, qui a un altre, no hem pensat mai que un partit pogués representar tota Catalunya i a això és deu la creació del periòdic propugnador d'uns principis generals i comuns.

El pacte entre partits per qüestions diverses, podrà ésser ben bé un front polític, més no un front únic de tots els nacionalismes. En la vida diària un col·laboracionisme entre nuclis afins en certs aspectes pot imposar-se, més per damunt del col·laboracionisme circumstancial hi ha el pla general de lluita a desenrotllar per a tots els d'una afinitat única.

Podeu, doncs, tots, esvair el malentès de la conquesta d'unes actes, per nosaltres sense tan interès, que volguessim jugar-hi els inicis de la nostra obra.

El front únic que nosaltres proposavem, no era pas total, ni lligava les activitats particulars dels partits o sectors nacionalistes, si no que era el pacte entre ells, delegant les funcions superiors del nostre moviment i les de interès comú en, avui, delegats corporatius i tan prompte fos realitzable, així que tinguessin una força coercitiva, en Diputats per Catalunya.

Sóm al mateix lloc on erem, els defectes actuals aniran subsanant-se, la nostra aclarició si treu algun profit pel bé de Catalunya, tan millor, que l'obra tindrà plena garantia d'èxit si tots els nacionalistes catalans, tots els agrupaments hi col·laboren.

D'un mutu acord pot néixer un organisme nacional, amb tots els atributs d'un Estat que sia el nostre govern propi, el nostre Estat Nacional, essent convenient, per tant, esvair rezels i donar a tots els agrupaments motiu d'expressar llur opinió.

Teniu, doncs, nacionalistes de to-

tes les procedències, l'obligació d'expressar-vos sincerament, manifestant amb tota claretat, si creieu factible i necessària una obra superadora de tots els partits, de la qual nosaltres en som avui simples paletes entusiastes.

ESTAT CATALÀ,

divideix la seva tasca, donada la variació d'assumptes que li seran sotmesos, en dues oficines: Oficina de Redacció i Oficina de Organització

Preguem als nostres comunicants que sempre que ho facin per escrit, baix sobre i indicant l'Oficina respectiva, segons l'assumpte que hi tinguin interès

Avant heroics defensors de Catalunya

Un poble esclau és un poble envilit.

No volguem ésser ni opresors ni oprimits.

Volem fronteres?

Per a crear-les, l'home és impotent per a esborrar-les ho és també.

No és que volguem fronteres, és que aquestes imborrables existeixen.

Recavem l'independència i el lliure desenrotlle de Catalunya; i un cop trencat l'panell que ens esclavitzava, per la llibèrrima soberania d'aquest poble, extendrem el nostre apropament, la nostra relació moral i econòmica vers a tots els pobles mereixedors de ço nostre, vers a tots els pobles que segueixin la via ascendent de la perfecció humana.

Però no tolerem de cap manera troba-nos desposseïts de ço que és essencial per a la vida.

Solidaritzar-nos amb altres pobles? Això sempre. Deixar-nos esclavitzar per un altre poble? Això mai.

Per a nosaltres, l'esclavitud ens és un atrofiament de valers que no podem desenrotllar amb tota la seva amplitud. Per a nosaltres la nostra esclavitud vos és una vergonya i una indignitat.

L'esclau, l'oprimit, pot ésser un impotent, inclòs un covard, però l'opresor és un miserable i un mesquí.

No som enemics de cap poble ni de cap consens. Però qui vulgui tractar-nos com un xai, provem-li que som feres.

Que els estralls del foc i de l'acer coregin prompte el crit de visca la llibertat de Catalunya.

Homes lliures, homes defensors d'ideals sans i nobles, homes anàrquics. El ver camí de la llibertat comença en la personalitat dels pobles a disposar d'ells mateixos.

Ota la centralització representa la valla més ferma contra el progrés humà.

El creuament de races, les invocacions i el domini d'uns pobles sobre els altres, potser sí que en quiscun passatge de l'història han lograt despertar llur fraternitat a certs sectors de l'humanitat.

Però ara no és així.

Ara per mitjà de les grans vies de comunicació i de divulgació, tots els pobles poden rebre i recollir-les, alenades del saber i del progrés universal.

Sortosament i d'una manera inevitable l'humanitat avença, però en llur avençament manifesta cada vegada més diversitat d'ideals, de coneixements i d'aptituds.

Això prova que tota centralització és una impedimenta; pot haver-hi afinitat, però mai unitat, ja que l'unitat representaria l'estancament d'aquesta feconditat tant vigorosa que és l'ei de la vida.

Homes joves, homes tots, no volguem la vida dels morts que res els comou.

La vida entregada per uns ideals és la vida amb més intensitat viscuda.

No siguem neutrals, no siguem indiferents a la gran lluita que es presenta.

Que la sang vessada recordi a les generacions futures la gran gesta que donà la llibertat a tot un poble.

Espanyisme cambonià

En Cambó acaba d'efectuar un nou tomb damunt la corda flonja sobre la qual es sosté la "Lliga Regionalista" amb un estira i arronça continuu. Mes en Cambó, l'home de les grans sortides, amb un posat histriònic, ha aflluixat tan la corda aquesta vegada, que s'ha convertit amb un espanyol que'ns fa proposicions màximes al plet de Catalunya plantejat pels nacionalistes, contrària a la nostra, car nosaltres hi veiem el resultat de la política desenrotllada d'ençà de qualques anys pels polítics lligaires.

El credo en que combrega aquesta comunió política està informat essencialment per un criteri, com el seu nom indica, regionalista, el quel no desitja res més que la vivificació per la descentralització regional, base tridències nacionalistes pures, afirmant d'una Espanya gran.

I davant l'accentuament de les esmant com exclusiva determinadora de la seva llibertat la nació, era just, doncs, que'ls vers representants d'una Espanya que desitja viure amplament, parlessin per veu d'En Cambó que, encara que les estridències d'un sector del nacionalisme hagin nascut a conseqüència d'aquesta política d'escamoteix efectuada per ell, era amb mires sempre a fins interessats, no pensant mai que, com vulgarment es diu, sortís el tret per la culata.

I l'histrió ha parlat, fixant el nou credo de la "Lliga Regionalista", renovant de pas l'ideari de quinze dies eurera amb idees velles, folrades de nou, i els nacionalistes, que encara se'n diuen, continuaran, sense vergonya, fent-li bracet en els seus actes mancats de la més elemental decència, fora que aquest que s'ho digui sigués el senyor Vallés i Pujals, brau defensor de la llengua catalana en una Diada de la Llengua, mentre a la casa llur s'honora, encara que sia malament, la d'En Cèrvantes.

Oh! idees magnífiques sortides de la gargamella del líder català, oh! plasmació definitiva del seu verb immaculat per cap falsia, del problema de Catalunya.

Oiu lo perorant que fa 25 anys que sostenen una lluita legal, per camins de concòrdia i harmonia, mentre quan convé es clouen els punys i es fan

amenaces. Que'l nostre temperament és propici a esperar-ho tot d'un cataclisme, quan l'aportació dels homes d'orde, representats per "Lliga Regionalista", a les corporacions, ja públiques o privades, es podria provar que ha sigut abastament minça, esperant amb la conquesta regional iniciada per En Cambó fa cinc o sis anys i amb la signatura d'un simple decret d'autonomia canviar l'ànima eixorca de molts catalans espanyolitzats.

Escolteu-lo exaltant l'ànima de Castella i, amb veritable desconeixement de l'història de Catalunya, dir que Castella va ésser gran pel seu patriotisme, afirmant en conseqüència la superioritat d'ells sobre nosaltres; es veu que'l senyor Cambó ha oblidat com s'efectuà l'unió de Catalunya a Espanya i els actes d'heròica protesta del 1640 i 1714.

Tanmateix, prova convincent del seu espanyisme, teniu-la en l'oblit de les pàgines de "La Nacionalitat Catalana", on En Prat de la Ribera, el seu pare espiritual, afirma que Espanya és una "expressió geogràfica", combatent que la "Real Academia" es digui Espanyola i demostrant l'oblit dels termes geogràfics i l'admirable definició d'En Rovira i Virgili, que's veu no ha llegida.

Menys mal que afirma que som "caps calents", que ja és quelcom, car vol dir que'ns riurem dels aranzels amb que'ns amenacen els d'allà i amb la capitalitat excessiva amb que'ns amenaça ell mateix.

Menys mal que afirma que Castella, poble sens ànima, s'aixecarà com un sol home contra la Catalunya que respondrà, no ho dubteu, senyor Cambó, a l'odi amb l'odi i amb les armes al patriotisme espanyol.

Mireu-lo com fa dependre la vida de les nacions d'un miracle, parlant de si hauriem d'orientar la nostra vida de cara o d'esquena a l'Ebre, com si les rutes del progrés depenguessin exclusivament dels camins ja fitats.

I, oh! sarcasme al més vil de tots, mireu aquell minço projecte d'autonomia contingut en l'Estatut de la Mancomunitat, deixat de banda per un de més avençat, en espanyolització, blasmat suara per En Puig i Cadafalch i "La Veu de Catalunya".

Continui la farsa lligaire i l'histriòisme cambonià que, quan vingui la

repressió, mirarem d'ésser tots els nacionalistes radicals un sol, que esventi d'un sol cop la confraria espanyola i espanyolitzada que patim.

Experiències

Em contava un dia l'amic Carbó, al venir a pagar-me l'arrendament: "...Jo soc d'Altafulla i, al morir-se el meu pare, que era el qui menava les terres, la mare ens baixà a mi i mos germanets deixant allí els avis amb les terres i els bens arrendats o a parts.

La coneixença amb Can Rosés permeté treballar a Gràcia, a mare i germanes.

I a mi em posaren d'aprenent passamaner a la baixada de la presó. Una casa que feia cantonada i que em feien la vida.

Els altres aprenents, puix erem tres, s'atipaven de rodar i anar amunt i avall més, jo em passejava d'allò més.

El meu amo era conseller del Municipi; era un dels més exaltats republicans d'aquells temps de guerra, revolució i aldarulls bollanguers.

Jo amb mos pantalonets curts de vellut i el meu davantal de teixit i amb la cartera de viatge sota el davantal, anava de casa de don Tal, a la de don Qual i el de més enllà, segons una llista cobradora, a recollir 5 duros aquí o allà, 15 més amunt, 20 més avall, tot per a mantenir els carlins a la muntanya...

A la muntanya, sí, puix l'amo, el Passamaner, era un carlí disfressat i que en sabia pla bé, a fe de Déu!

Mireu: L'Ajuntament republicà decidí formar un cos de trabucaires i el més exaltat fou l'amo, tant, que les 90 places primeres les cobrí amb 90 trabucaires carlins, fets venir de per amunt, que si les coses haguessin anat malament per ells, aquells 90 trabucaires s'haurien cuidat pla bé de girar-se, abans de tot, contra sos companys, per a inutilitzar la força tan costosament sostinguda per l'Ajuntament.

Que va! Aquell esquilet del Passamaner, boi font-se l'exaltat, va arribar a encarregar-me de fer portar llits o catres a Betlem i a

Santa Mònica on dues Ramonetes hi establiren sos bassars serrallescos actuant de cambres, els propis altars.

Amb aqueixes profanacions, ço que es proposava assolir i ho assolí de veres, era desacreditar l'idea republicana en el camp dels creients.

Vos en explicaré un altre encara: Un jorn al capdavall del carrer de Ponent, 4 ó 5 homes plantaren una bandera i començaren a desempedrar el carrer per a bastir una "barricada", que amb pedres, botes, barrils, matalassos, sorra i terra, al cap de mitja hora, ja feia tossa.

Un bardang, un chassapot i 2 fusells, de tant en tant, tiraven contra la Ronda de Sant Antoni.

Cap enemic els responia, ni ningú sabia dir dels atrinxerats, sinó que eren el poble.

Ara un cap calent, ara un exaltat, ara dos "vicentes, que van donde van las gentes", catorze o quinze dels nobles i coratjosos leals de l'idea republicana, reforçaren ben tost l'improvitzada fortalesa.

El meu amo, que devia sapiguer per endavant el que succeiria, ja m'hi havia enviat de bon matí.

Dels "fundadors" de la "barricada", quan la veieren plena de bons i leals defensors, l'un se n'anà a fer ses feines, l'altre a esmorzar, l'altre a cercar municions i el darrer pujà a casa seva per a eixiar al balcó i fer una senyal cap a la Ronda, on l'artilleria feia estona que hi havia pres posicions, estoica i impassible als trets que del carrer del Carme pujaven.

Al cap d'uns instants, de les senyals balconeres, una bal'a de canó esclatava damunt la "trinxera-barricada" semblant el dolor arreu i fent un escarment dels generosos, ardits i incautes exaltats que hi havien acudit imprudents.

Jo fujo cap a la Rambla i a la Portaferrixa em topo amb l'amo a que li conto esverat tota la facècia, mentre ell es refregava les mans de gust, boi fent una sardònica rialleta, d'escaient judaic...

Aquell mes l'amic Carbó tingué de fugir de cal Passamaner empaïtat per ell amb un ganivet per suposar-lo espia seu — tant cert és que el frare es pensa que tothom

ho és — i en plena guerra, sens trens, sense diners i a peu, cercar redós a ca l'àvia fins passada la guerra.

Per exaltat que un hom es senti, cal ésser disciplinat. Que fan barricades, que criden; que visca tal i més qual, que vesteixen uniforme, o són el poble i guanyen i tot; si hom no té orde de actuar, dada i tramesa per qui deu i pot fer-ho, i aquí s'ha promés fidelitat i submissió... doncs es calla, s'observa, se'n pren nota i fesomies... que, no totes les pagues cauen per sant Joan i, al caldero vos espero.

D'aquesta manera, ens menjarem l'esqué, sense tastar l'am. I no passarà com a la crema dels convents darrera, feta per a desviar l'acció del no volguer anar a inquietar als moros a casa seva. I no passarà com amb la "madrugonada" del general Persianes en la que, "un poble" fet de quinzeneris i "golfos" madrilenys, enviats aquí des de la "messeta" a dos expedicions hebdomadàries i armats de "stars", feren de bon engranall a Sabadell, i a quiscun altre indret.

Em permeto acabar amb dos crits:

El d'alerta! perquè, qui juga no dorm.

I el mot d'orde! perquè, en sense disciplina, no hi ha: ni "unió", ni "força".

La veritat siga dita: això de la pàtria universal no és més que una frase missoneïsta: suposa endarreriment i és una positiva manifestació d'esperit regressiu. La llei del progrés, que és llei de la vida, és la diferenciació i no l'anar cap a l'igualtat absoluta, que és anar de dret a çò elemental, a l'amorfisme, a les activitats rudimentàries.

Els catalanistes no som partidaris de la pàtria universal. En aquest sentit general desitgem l'universalitat de la federació dels nuclis socials històrics i naturals i ens glatim perquè encara no és un fet la germanor entre els homes lliures i els pobles lliures.

Dr. D. Martí i Julià

SECCIÓ OFICIAL

Fem avinentt a tots els patriotes, que apropant-se el període electoral i iniciant-se ja els treballs preliminars, aquesta Oficina d'Organització de L'ESTAT CATALA, té de "declarar que la seva acció és purament nacional i revolucionària i que està completament al marge de lluites polítiques entre nacionalistes; si bé, com és natural, veurà amb gust l'apoi an aquells elements que encarnin l'esperit més radical del nacionalisme.

Per iniciativa d'aquesta oficina es realitzen els treballs preliminars per a l'organització de la "Creu Roja Catalana" que, integrada per dones catalanes i aconduïda per metges, de caracterització radical nacionalista, serà, encara que apart de la nostra Organització, complement de la mateixa.

La dona catalana que s'inscriu a la nostra "Creu Roja" nacional, vindrà obligada a assistir setmanalment a una classe de pràctica i pagarà 0'25 pessetes al mes de cuota.

Es publicaran uns artístics cartells al·lusius a la nova organització.

Que les mullers, les germanes i les promeses dels patriotes no deixin d'inscriures-hi.

L'OFICINA D'ORGANITZACIO

Adhensions sense adreça

Preguem als companys F. A. P., F. V., R. M., i R. X. de la Separació ens enviïn la seva adreça per a ésser convocats.

Secretariat d'Organització de L'E. C.

ESTAT CATALA

Sortirà quinzenal
Subscripció a Catalunya
3 pessetes semestre

S'admeten donatius per a estendre nombres francs

Antoni López, impressor, Olm, 8.—Barcelona